

Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene

Budsjett for kontrollarbeidet

Fastsatt av styrene i FKT og NKRF hhv. xx. og xx. xxx 2023

Forum for
kontroll og tilsyn

Innhold

1.	Innledning	3
1.1.	Definisjoner	3
1.2.	Formål.....	4
1.3.	Presiseringer og avgrensninger.....	4
1.4.	Sentrale bestemmelser.....	4
2.	Anbefalinger	5
2.1	Budsjettforslag for kontrollarbeidet	5
2.2	Behandling av budsjettforslaget	6
2.3	Oppfølging av budsjettet gjennom året	6
Vedlegg:	7

1. Innledning

Anbefalingene for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene er utarbeidet av NKRF og FKT. Arbeidet med anbefalinger kom i gang våren 2022 som følge av vedtak fattet på NKRFs årsmøte i 2021. FKT sluttet seg til prosjektet ved styrevedtak juni 2022. NKRF og FKT har satt ned arbeidsgrupper som har jobbet parallelt med ulike fagområder for sekretariatene. Denne anbefalingen handler om god skikk og praksis for arbeidet med kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Arbeidsgruppen som har jobbet med denne anbefalingen har bestått av Bjørn Tømmerdal (leder av arbeidsgruppa, Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS), Randi Blystad (kontrollutvalgets sekretariat, Oslo kommune), Willy Gill (Agder Sekretariat) og Helene Hvidsten (Innleid ressurs fra NKRF).

1.1. Definisjoner

Anbefaling – Anbefalingene gir uttrykk for beste praksis. De er ikke-forpliktende faglige råd for utøvelse av arbeidsoppgavene.

Minimumskrav - Med minimumskrav mener vi krav i lov og forskrift, forsvarlig saksbehandling og andre normative krav.

Kommune – Brukt som fellesbetegnelse for kommuner og fylkeskommuner.

Kommunestyre – Brukt som fellesbetegnelse for kommunestyre og fylkesting.

Budsjett – Budsjett for kontrollarbeidet i kommende år.

Økonomiplan – Estimerte utgifter de fire kommende årene.

Kontrollarbeidet / kontrollarbeidet i kommunen – Skal i denne sammenheng forstås som kontrollarbeidet til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets merknad til forskriftens § 2 i *Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften*.

Gradering

Anbefalingene er gradert på følgende måte:

- a) **Må** eller **skal** gir uttrykk for minimumskrav til omfanget av sekretariatets utredningsansvar og saksforberedelse.
- b) **Bør** innebærer at en løsning er anbefalt som beste praksis for utøvelse av oppgavene
- c) **Kan** betyr en mulig løsning, men som ikke nødvendigvis anses å være beste praksis.

1.2. Formål

Formålet med denne anbefalingen er å gi veiledning til kontrollutvalgssekretariat om arbeidet med budsjettforslaget for kontrollarbeidet. Anbefalingene skal bidra til at krav i forskrift følges, og gi sekretariatet oversikt over tilgjengelige midler til kontrollarbeidet.

1.3. Presiseringer og avgrensninger

Anbefalingene gjelder uavhengig av hvordan sekretariatstjenesten er organisert og skal i størst mulig grad kunne tilpasses forskjeller i arbeidsmetodikk og organisasjonsformer blant sekretariatene.

1.4. Sentrale bestemmelser

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 2 som fastslår at kontrollutvalget "skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget."

Kommunal- og moderniseringsdepartementets *Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften*.

Kommunal- og distriktsdepartementets veileder *Kontrollutvalgsboka – Om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet* side 14-15: "Handsaming av budsjett for kontrollarbeidet"

2. Anbefalinger

2.1 Budsjettforslag for kontrollarbeidet

1. Budsjettforslaget for kontrollarbeidet i kommunen skal omfatte utgifter til kontrollutvalget, kontrallutvalgssekretariatet og revisjonen.
2. Det enkelte sekretariat må tilpasse detaljeringsgrad i forslaget til lokale forhold.
3. Kontrollutvalgets møtegodtgjørelse skal ta utgangspunkt i kommunens møtegodtgjørelse til folkevalgte organer. Ved beregning av kontrollutvalgets møtegodtgjørelse kan det være behov for å ta høyde for uplanlagt møteaktivitet.
4. Sekretariatet bør utarbeide et realistisk forslag til budsjett. I den forbindelse kan det være naturlig å foreta budsjettkontroll og vurdere endringer som kan påvirke ressursbehovet.
5. Der revisjons- og/eller sekretariatstjenester er organisert som selskap, bør budsjettforslaget ta utgangspunkt i selskapets vedtatte økonomiplan. Dersom økonomiplan ikke er vedtatt på årsmøte / i representantskap (avhengig av selskapsform) må sekretariatet ta utgangspunkt i beste estimat.
6. Det bør gå frem av forslaget hva som er utgifter til kontrollutvalget, sekretariatstjenester og hva som er utgifter til revisjonstjenester.
7. Når det gjelder utgifter til revisjonstjenester, bør disse splittes opp i følgende budsjettposter:
 - Regnskapsrevisjon
 - Forenklet etterlevelseskontroll til økonomiforvaltningen
 - Forvaltningsrevisjon
 - Eierskapskontroll
 - Risiko- og vesentlighetsvurdering, og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i de kommunene der revisjonen utarbeider dette.
8. I budsjettet kan det settes av en egen budsjettpost til kontrollutvalgets disposisjon. Dette kan eksempelvis være utgifter til ulike rådgivingstjenester for å følge opp uforutsette hendelser.

Eksempler på kostnader som kan inngå i kontrollutvalgets møtegodtgjørelse og sosiale utgifter:

- Møte- og årsgodtgjørelse
- Godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste
- Arbeidsgiveravgift
- Gruppeliv

Eksempler på kostnader som kan inngå i kontrollutvalgets drift:

- IT-utgifter
- Servering ved møter/kurs

- Transportkostnader
 - Opplærings- og kompetansetiltak
 - Kontingenter, mv.
9. Ved utarbeidelse av forslag til budsjett for kontrollarbeidet kan sekretariatet sette opp en økonomiplan for kontrollarbeidet de neste fire årene. I økonomiplanen er det tilstrekkelig med en overordnet oversikt.

2.2 Behandling av budsjettforslaget

10. Sekretariatet må legge opp til at kontrollutvalget behandler forslag til budsjett slik at det kan følge innstillingen til årsbudsjett frem til kommunestyrets budsjettbehandling. Budsjettforslaget skal uendret følge innstillingen frem til kommunestyret.
11. Sekretariatet må innhente kommunestyrets vedtak om budsjett for kontrollarbeidet.

2.3 Oppfølging av budsjettet gjennom året

12. For å ha oversikt over status i forhold til budsjett, bør sekretariatet foreta budsjettkontroller.

I budsjettkontrollen kan sekretariatet blant annet kontrollere

- at godtgjøring til kontrollutvalgets medlemmer er riktig.
- at godtgjøring til kommunestyrets representant i kontrollutvalget er riktig.
- at utgiftene til kontrollutvalget er ført på riktig funksjon (dvs. funksjon 110).
- at utgifter til revisjon og sekretariat er ført på riktig funksjon.

Vedlegg:

Fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets *Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften*

Kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 2 lyder: Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet. Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Departementets merknad til § 2:

Bestemmelsen viderefører den tidligere kontrollutvalgsforskriften § 18 første ledd. Den gir kontrollutvalget rett og plikt til å utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. I uttrykket kontrollarbeidet inngår da utgifter til kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariatet og revisjonen. Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen om årsbudsjett, som går fra formannskapet til kommunestyret eller fylkestinget. Som en del av sin helhetlige budsjettinnstilling, tar formannskapet selv stilling til hvordan det mener budsjettet for kontrollarbeidet bør være. Kontrollutvalgets budsjettforslag følger uendret saken. Det skal være klart og tydelig for kommunestyret hva kontrollutvalget har foreslått.

Henvisningen til kommuneloven § 14-3 tredje ledd sikrer at kontrollutvalgets forslag følger med innstillingen både i kommuner som er styrt etter formannskapsmodellen og kommuner som er styrt etter parlamentarismemodellen.

At forslaget skal følge innstillingen betyr også at kommunedirektøren ikke har adgang til å gjøre endringer i kontrollutvalgets forslag underveis i prosessen. Dette er også presisert i departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2919-5. Her heter det at "[d]epartementet legger derfor til grunn at kommunedirektøren ikke kan endre eller redusere kontrollutvalgets budsjettforslag for kontrollarbeidet før det skal behandles i formannskapet."

I departementets tolkningsuttalelse i sak 20/2919-3 slås det fast at når kontrollutvalget oversender budsjettforslaget sitt, vil dette ikke være en rapportering om resultatene av sitt arbeid, jf. kommuneloven § 23-5 første punktum. Departementet legger derfor til grunn at § 23-5 ikke innebærer at kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saker som gjelder budsjettforslag for kontrollarbeidet.